

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

**Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rucianem – Nidzie**

za 2020 rok

Ruciane - Nida, marzec 2020r.

1. Organizacja działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1.1. Podstawy prawne działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Ośrodek działa na podstawie:

- 1) Uchwały nr XIV/64/2011 Rady Miejskiej Ruciane-Nida z dnia 28 października 2011r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka w Rucianem-Nidzie
- 2) Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369. z późn. zm.),
- 3) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369 z późn. zm.),
- 4) ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.).
- 5) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111)
- 6) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 ze zm.)
- 7) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 670 z późn. zm.)
- 8) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.)
- 9) ustawy z 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm)
- 10) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 2005 r. (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.)
- 11) Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1878)
- 12) ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1373 z późn. zm.),
- 13) uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia programu osłonowego w oparciu o wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (M.P z 2018 r., poz. 1007),
- 14) ustawy z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 517),
- 15) ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 266 z późn. zm.),
- 16) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 35),
- 17) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 688 z późn. zm.),
- 18) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 176),
- 19) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1482 z późn. zm.)
- 20) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.),
- 21) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani (t.j. Dz. U. 2019 r., poz. 852 z późn. zm.).
- 22) innych przepisów prawnych nakładających obowiązki i uprawnienia na Ośrodek,
- 23) dokumentów wewnętrznych Ośrodka

3. ZAKRES ZADAŃ I KADRA Ośrodka W RUCIANEM - NIDZIE

3.1. Zadania

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie, funkcjonuje w strukturach miasta od 1990 r., udzielając mieszkańcom/klientom wsparcia (nie tylko finansowego), które umożliwia im samodzielną egzystencję, dając szansę na zaspokojenie podstawowych potrzeb, włączenie społeczne, skuteczną realizację ról społecznych, a także szansę na rozwój.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do ww. ustawy. Pomoc społeczna, zgodnie z art. 15 Ustawy o pomocy społecznej polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

3.2. Struktura organizacyjna

Szczegółową strukturę organizacyjną Ośrodka oraz podział zadań zawiera Regulamin Organizacyjny MGOPS w Rucianem-Nidzie. W skład struktury organizacyjnej Ośrodka wchodzi sekcje i samodzielne stanowiska pracy. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wewnętrzny podział organizacyjny przedstawiał się następująco:

Schemat organizacyjny MGOPS w Rucianem – Nidzie.

- 1) Sekcja Pomocy Środowiskowej i Świadczeń – 4 etaty (4 pracowników socjalnych),
- 2) Sekcja Świadczeń Rodzinnych, Wychowawczych i Funduszu Alimentacyjnego – 4 etaty,
- 3) Sekcja Finansowo – Księgowa – 1 etat (księgowy),
- 4) Sekcja Asystentów Rodziny – 2 etaty,
- 5) Sekcja Usług Opiekuńczych – 2 etaty,
- 6) Sekcja Dodatków Mieszkaniowych i Pracy Administracyjnej – 1 etat (aspirant pracy socjalnej),
- 7) Dyrektor – 1 etat.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

3.3. Kadra MGOPS – zatrudnienie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych

Liczba zatrudnionych pracowników Ośrodka w Rucianem - Nidzie według stanu na dzień 31.12.2020 r. wynosiła 16 osób, tj. 15 etatów (w przeliczeniu na pełen etat). Jedna osoba była zatrudniona wówczas w zastępstwie. Jedna osoba przebywała na urlopie macierzyńskim.

4.1. Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy

Liczba osób, które skorzystały ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej w roku 2020 wyniosła 706 osób, przy czym liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń z powodu ubóstwa, długotrwałej choroby, bezrobocia lub niewydolności wychowawczej kształtowała się na poziomie 363 osób, przyjmując tendencje spadkowe w porównaniu do lat 2018 – 2020.

Liczba osób korzystających ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej na przełomie lat 2018 – 2020 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób, które skorzystały ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej z podziałem na świadczenia w ramach zadań własnych i zadań zleconych.	407	373	392

Liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej na przełomie lat 2018 – 2020 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń z powodu ubóstwa, długotrwałej choroby, bezrobocia czy niewydolności wychowawczej	334	395	363

Źródło: Sprawozdania roczne MPiPS-03.

Klienci świadczeń pomocy społecznej to osoby, które z różnych przyczyn znajdują się w trudnej sytuacji, a ich rozwiązanie lub zniwelowanie skutków trudności wymaga różnorodnych form wsparcia, od świadczeń pieniężnych poprzez pomoc usługową, umieszczenie w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne, pogłębioną pracę socjalną czy też wsparcie asystenta rodziny. Głównym narzędziem w pracy pracowników socjalnych jest **wywiad środowiskowy**, który służy zgłębieniu przyczyn trudnych sytuacji życiowych.

4.2. Praca i zadania pracowników socjalnych

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie zatrudniona była w 2019 r. wykwalifikowana kadra, w szczególności 3 pracowników socjalnych. Pracownicy socjalni zatrudnieni są w Sekcji Pracy Socjalnej.

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego stworzenie holistycznej diagnozy. Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną.

Pracownicy socjalni (za pośrednictwem dyrektora) tutejszego Ośrodka na podstawie art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. z 2019r. Dz. U. poz. 1878 z późn. zm.) skierowali do Sądu jeden wniosek o **stwierdzenie potrzeby umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osoby chorującej psychicznie bez jej zgody**. Osoby chore psychicznie, których dotychczasowe zachowanie

zania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

4.4. Pomoc dla osób bezdomnych

Jedną z przyczyn korzystania z pomocy społecznej jest bezdomność. Obok udzielania świadczeń, pomoc kierowana do osób bezdomnych obejmuje między innymi zabezpieczenie schronienia w placówkach przeznaczonych dla osób bezdomnych oraz współpracę z innymi podmiotami oraz inicjowanie akcji pomocowych adresowanych do osób bezdomnych.

Podstawowym świadczeniem, z którego korzystają bezdomni zwłaszcza w okresie zimowym jest zapewnienie schronienia. Na terenie Rucianem - Nidzie osoby bezdomne nie mogą korzystać ze schronienia w schroniskach, ponieważ gmina nie prowadzi takich jednostek. Osoby bezdomne kierowane są do Stowarzyszenia Monar – Markot w Ełku oraz Schroniska dla Osób Bezdomnych CARITAS w Ełku.

Z doświadczeń pracowników OPS oraz z diagnozy środowiska wynika, że bezdomność występująca w naszym mieście to w głównej mierze tzw. bezdomność z wyboru, która jest przejawem patologii indywidualnej przez odrzucenie powszechnie respektowanych wzorów obyczajowych, co zbiega się z zaburzeniami psychicznymi, zdrowotnymi, w tym związanymi z uzależnieniami oraz brakiem oparcie i pomocy ze strony rodziny.

Jednakże na przestrzeni lat daje się zauważyć również zwiększający się procent osób bezdomnych, które na margines życia społecznego trafiają poprzez silne uzależnienie od alkoholu i związane z tym zaniedbania w sferze zawodowej oraz mieszkaniowej. Osoby tracą prace, nie mogą uzyskać nowej lub jej utrzymać, co w następstwie także skutkuje zadłużeniami mieszkaniowymi i eksmisją z zajmowanego mieszkania lub doprowadzeniem zajmowanych budynków do stanu, w których z uwagi na bezpieczeństwo, nie można zamieszkiwać.

Pracownicy socjalni tut. Ośrodka w ramach współpracy z instytucjami takimi jak: Policja, POZ, podejmują wspólne działania interwencyjne w celu zabezpieczenia osób bezdomnych, które przebywają na ulicach, przystankach autobusowych, na działkach itp. Ponadto pracownicy socjalni sporządzają diagnozę osoby bezdomnej, a podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych zapisywane są potrzeby i oczekiwania konkretnych osób.

MGOPS w Rucianem - Nidzie koordynuje również cykliczne badanie osób bezdomnych na terenie woj. Warmińsko - Mazurskiego. Dzięki danym pozyskanym w tym badaniu mamy rozeznanie co do sytuacji liczbowej osób bezdomnych przebywających na terenie naszego miasta.

5. ANALIZA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

5.1. Zasilki i pomoc w naturze

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. W 2020 roku Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie w zrealizował następujące świadczenia pieniężne:

Zasilek stały

Został wypłacony 14 osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, w tym w większości osobom samotnym. Zasilek przyznawany jest w ustawowej wysokości wynikającej z różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. Zasilek wypłacono w łącznej kwocie 72657,54 zł.

5.2. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie wydaje decyzje na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2019r. poz. 1510 z późn. zm.) oraz w oparciu o Zarządzenie Nr 153/2007 z dnia 29 października 2007r. Burmistrz Miasta Rucianem - Nidzie w sprawie upoważnienia Dyrektora MGOPS w Rucianem - Nidzie do wydawania decyzji dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać:

- osoby nieubezpieczone,
- osoby posiadające obywatelstwo polskie,
- osoby posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP,
- osoby, które spełniają kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono dysproporcji pomiędzy dochodem a rzeczywistą sytuacją majątkową.

Wydanie przedmiotowej decyzji poprzedza postępowanie analogiczne jak w przypadku przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, a więc niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. W wyniku tego wywiadu ustala się, czy dana osoba spełnia wymogi ustawowe i czy możliwe jest potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

5.3. Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia oraz osób dorosłych: samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Pomoc w formie posiłku, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego przyznana była bezpłatnie osobom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 792,00 zł (528 zł kryterium dochodowe dla osoby w rodzinie x 150%), a dla osoby samotnie gospodarującej 1 051,50 zł (701 zł kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej x 150%).

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnieniu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy poziomu życia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W ramach programu wsparcia udziela się w szczególności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Realizacja programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w roku 2020.

środowiskowego, przy jednoczesnym zastrzeżeniu, iż liczba dzieci nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym. Na wniosek dyrektora szkoły lub przedszkola w ramach programu udziela się wsparcia: dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej.

Program realizuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie jako samorządowa jednostka pomocy społecznej we współpracy z innymi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi gminy (szkoły podstawowe, gimnazja) oraz szkołami lub przedszkolami prowadzonymi przez inne samorządy gminne albo podmiotami prowadzącymi szkoły lub przedszkola niepubliczne do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu miasta Ruciane - Nida.

5.4. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie realizował zadania polegające na przyznawaniu uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów szkolnych w kwocie 75.960,00 zł.

Stypendia szkolne

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów rodziny, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą,
- pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników,
- w formie całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wnioski w sprawie stypendiów szkolnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych przyjmowano od 1 do 17 września 2019 r. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie mogła być wyższa niż 514 zł.

W związku z wejściem w życie od dnia 1 października 2019 r. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.07.2019 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, kryterium dochodowe uprawniające do w/w pomocy wynosi od dnia 1 października 2019r. - 528 zł na osobę w rodzinie. Dochód na osobę w rodzinie ustalany był na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Na wypłatę stypendiów szkolnych w 2019 r. przeznaczono kwotę 87169 zł, w tym 17434 zł ze środków własnych Miasta Ruciane - Nida.

5.5. Zryczałtowany dodatek energetyczny

Przyznawanie i wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. –Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017r. poz. 220).

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Ze względu na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu.

Cel główny gminnego programu to budowa zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin, natomiast cele szczegółowe to:

- Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny.
- Lepsze funkcjonowanie rodziny oraz poprawa warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
- Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.
- Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin wieloproblemowych.
- Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.
- Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.

Odbiorcami programu są rodziny zamieszkałe w Rucianem - Nidzie, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez nadzór kuratora lub umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Pomoc na rzecz rodzin, którą woferuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie oraz partnerzy jest nakierowana w pierwszej kolejności na wykorzystywanie zasobów własnych rodziny, a pomoc ze strony instytucji jest uruchamiana dopiero wtedy, kiedy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać.

Praca asystenta rodziny:

Asystent w czasie wspólnych działań z członkami rodziny pomaga w codziennej organizacji dnia, pokazuje jak sprawnie wykonywać obowiązki domowe, opiekować się i wychowywać dzieci. Doradza jak zarządzać budżetem domowym. Informuje jak działają urzędy, szczególnie placówki wsparcia rodziny i dziecka, a także wyjaśnia jak wypełniać dokumentację oraz realizować sprawy urzędowe. Wspiera w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola, sądu, poradni, przychodni, policji i innych instytucji. Motywuje do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i znalezienia pracy.

Najważniejsze jest bezpieczeństwo dzieci. Może być i tak, że czasem zachowania destrukcyjne rodziców zagrażają zdrowiu i życiu dzieci. Rodzic pracuje wtedy nad zmianą, gdy dziecko jest w pieczy zastępczej krótkoterminowej. Nie każda rodzina będzie też chciała i potrafiła skorzystać z tej formy wsparcia. Niemniej jednak asystentura winna być rozumiana jako forma wsparcia a nie przymusu.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny prowadzona średnio przez 2 lata, w uzasadnionych przypadkach może być wydłużona do 3 lat. Asystent rodziny pracuje jednocześnie średnio z 10 - 15 rodzinami.

Celem głównym pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, który pozwala jej, o ile to możliwe, na samodzielne funkcjonowanie i wychowywanie dzieci.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie w 2019 roku zatrudniał dwóch asystentów rodziny na umowę o pracę na pełny etat, a od 24 września 2019 roku jednego asystenta rodziny zatrudnionego na podstawie umowy o świadczenie usługi.

realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie leży po stronie przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

6.4. Karta Dużej Rodziny - program wspierania rodzin wielodzietnych

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Wydawana jest bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Karta przysługuje samotnemu rodzicowi, rodzicom (także zastępczym, opiekunom w pieczy zastępczej), małżonkowi rodzica. Kartę otrzymują nie tylko obywatele polscy, ale też cudzoziemcy mający pozwolenie na pobyt stały w Polsce. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Co ważne, rodzice nie muszą być małżeństwem – o kartę mogą się starać także osoby pozostające w związkach partnerskich i rozwodnicy.

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny”.

Z dniem 1 stycznia 2019r. na mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U.z 2017. Poz.1832) weszły w życie przepisy dotyczące możliwości przyznawania członkom rodzin wielodzietnych **elektronicznej Karty Dużej Rodziny**, która ma formę **aplikacji na smartfonie**. Aplikacja posiada kilka funkcji:

- rodzic będzie mógł posiadać na swoim smartfonie karty swoich dzieci i małżonka,
- aplikacja umożliwia wyszukiwanie partnerów KDR wg kategorii, lokalizacji, frazy,
- funkcja geolokalizacji pozwoli na wyszukanie partnerów udzielających zniżek w okolicach przebywania użytkownika aplikacji a użytkownik aplikacji będzie mógł dodawać partnerów KDR do listy „ulubionych”,
- aplikacja pozwoli także na przekazywanie informacji członkom rodzin wielodzietnych zarówno o aktualnych zniżkach i nowych partnerach jak i konieczności złożenia wniosku przed terminem ważności Karty np. w przypadku dzieci przed 18r.ż.

7. SYSTEM WSPARCIA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Do najważniejszych problemów ludzi starszych i niepełnosprawnych należy samotność i poczucie nieprzydatności. Prowadzą one do stopniowej marginalizacji i wykluczenia ze społeczności lokalnej. Przesłaniem niesionej przez ośrodek pomocy było zapobieganie temu zjawisku, zwłaszcza wśród osób samotnych. Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania podopiecznych ośrodka w środowisku i klimacie domowym to istota usług opiekuńczych. Większość beneficjentów nie dopuszcza możliwości spędzenia schyłku swojego życia w obcym miejscu. Opiekunki w większości są osobami z wieloletnim doświadczeniem w pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi. Niejednokrotnie akceptacja ze strony podopiecznych jest tak duża, że traktowane są jak najbliżsi członkowie rodziny, a w przypadku osób samotnych często stają się nieformalnymi członkami rodziny. Istotną sprawą przy realizacji pomocy i opieki na rzecz potrzebującego jest poszanowanie godności osobistej, traktowanie z szacunkiem i poszanowaniem każdego człowieka.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca, ustala w zależności od jego zasięgu, wójt / burmistrz / prezydent, starosta lub marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

Obowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniowiec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – przy czym ww. osoby i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniowiec domu ponosi pełną odpłatność.

W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniowiec, jednak nie więcej niż 70 % swojego dochodu. Jeżeli więc nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępni). W przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300 % kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. W 2019 r. w domach pomocy społecznej przebywało 20 osób. Koszt pobytu osób umieszczonych w domach pomocy społecznej wyniósł 428.890,61 zł.

Liczba osób przebywających w DPS oraz ośrodkach wsparcia na przełomie lat 2018 – 2020
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób przebywających w DPS oraz ośrodkach wsparcia	20	21	18

Poniesione koszty na utrzymanie osób w DPS oraz ośrodkach wsparcia, na przełomie lat 2018 – 2020 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020 [zł]	2019 [zł]	2018 [zł]
Całkowity koszt utrzymania osób przebywających w DPS oraz ośrodkach wsparcia	428.891	444.643	342.342,27

Z roku na rok wydatki Ośrodka na ten cel wzrastają. Wzrost wydatków w tym rozdziale wynika głównie ze wzrostu kosztów utrzymania w placówkach za osoby nieposiadające dostatecznych dochodów, z których ponosiłyby pełną odpłatność.

Jako gmina nie mamy wpływu na koszt utrzymania w DPS, ponieważ to starostowie danego powiatu, co roku ustalają miesięczny koszt utrzymania w DPS, a gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W mieście Ruciane - Nida obserwuje się wzrost liczby osób starszych, samotnych, o niskich dochodach, które nie mogą liczyć na pomoc najbliższej rodziny lub w ogóle jej nie mają. W związku

8. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, rządowego programu „Dobry start”, jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu - Program "Za Życiem", świadczeń z funduszu alimentacyjnego, Kartę Dużej Rodziny jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

8.1. Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie
- 5) świadczenie „Dobry start”
- 6) jednorazowe świadczenie „za życiem”.

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia 2020 do 31 grudnia 2020 roku przedstawiała się następująco:

W 2020 r. wypłacono 5047 zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 571457,52 zł dla 257 osób.

Liczba osób korzystających ze zasiłków rodzinnych na przełomie lat 2018 – 2020 **(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).**

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób, które skorzystały ze zasiłków rodzinnych	257	319	367

W 2020 r. wypłacono 73 dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego na łączną kwotę 28722,60 zł dla 11 osób.

Liczba osób korzystających z dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego na przełomie lat 2018 – 2020 **(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).**

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób, które skorzystały z dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wych.	11	13	21

W 2020 r. wypłacono 208 dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu samotnego wychowywania dziecka na łączną kwotę 41953,98 zł dla 17 osób.

Liczba osób korzystających z dodatków do zasiłków rodzinnych na pokrycie wydatków na dojazd do miejscowości, w której znajduje się szkoła na przełomie lat 2018 – 2020
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób, które skorzystały z dodatków do zasiłków rodzinnych na pokrycie wydatków na dojazd do miejscowości, w której znajduje się szkoła	63	63	57

W 2020 r. wypłacono 826 dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej na łączną kwotę 76593,43 zł dla 57 osób.

Liczba osób korzystających z dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej na przełomie lat 2018 – 2020
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób, które skorzystały z dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	57	60	68

W 2020 r. wypłacono 41 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka na łączną kwotę 41000,00 zł dla 41 osób.

Liczba osób korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka na przełomie lat 2018 – 2020
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób, które skorzystały z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka	41	40	51

W 2020 r. wypłacono 63 dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu urodzenia się dziecka na łączną kwotę 25912,14 zł dla 27 osób.

Liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych na przełomie lat 2018 – 2020
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób, które skorzystały dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu urodzenia się dziecka	27	33	29

W 2020 r. wypłacono 125 świadczeń ze specjalnego zasiłku opiekuńczego na łączną kwotę 77500,00 zł dla 15 osób.

opiekuna			
----------	--	--	--

W 2020 r. wypłacono 0 świadczeń „za życiem” na łączną kwotę 0,00 zł dla 0 osób.

Liczba osób korzystających ze świadczenia „za życiem” na przełomie lat 2018 – 2020
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób, które skorzystały ze świadczenia „za życiem”	0	1	1

W 2020 r. wypłacono 686 świadczenia z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 266460,00 zł dla 70 osób.

Liczba osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego na przełomie lat 2018 – 2020
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób, które skorzystały ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego	70	74	84

8.2. Świadczenie wychowawcze

Od 1 kwietnia 2016 roku Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest świadczenie wychowawcze, które wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko. W stosunku do drugiego i kolejnych dzieci w rodzinie, świadczenie wychowawcze nie jest związane z kryterium dochodowym. W stosunku do pierwszego dziecka w rodzinie przyznanie świadczenia związane jest z kryterium dochodowym, które wynosi 800 zł na osobę w rodzinie lub 1200 zł w przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne.

Liczba osób korzystających ze świadczeń 500+ na przełomie lat 2018 – 2020
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób, które skorzystały ze świadczeń 500+	1030	994	787

8.3. Świadczenie „Dobry Start”

W 2020 r. wypłacono 636 świadczeń „Dobry start” (tzw. 300+) na łączną kwotę 190800 zł dla 444 osób.

Liczba osób korzystających ze świadczeń 300+ na przełomie lat 2018 – 2020
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS).

Wyszczególnienie	2020	2019	2018
Liczba osób, które skorzystały ze świadczeń 300+	636	644	454

polegającego na ocenie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w naszym Ośrodku.

Ponadto, zabezpieczano sprawne działanie systemów informatycznych, administrowanych serwerami oraz bazami danych, archiwizowano bazy danych, przygotowywano i wysyłało sprawozdania i zbiory centralne, instalowano aktualizacje i poprawki w programach używanych w MGOPS, instalowano oprogramowania użytkowe w nowo zakupionych komputerach, instalowano drukarki, sprawdzano sprzęt przeznaczony do likwidacji.

8.3. Kontrola Zarządcza w MGOPS

W oparciu o ustawę o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (t. j. Dz. U. z 2017r., poz. 2077 ze zm.), Dyrektor MGOPS jest zobowiązany do zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej.

Kontrola zarządcza w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób efektywny, oszczędny i terminowy.

Kontrola zarządcza stwarza podstawy efektywnego zarządzania, dostarczania niezbędnych informacji do podejmowania decyzji związanych z zarządzaniem, sygnalizuje naruszenie prawa, zaniedbania i nieprawidłowości.

W 2020 roku w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie nie przeprowadzano żadnych kontroli zewnętrznych.

Dyrektor Ośrodka jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w oparciu o art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, co roku składa Burmistrzowi oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w MGOPS w Rucianem - Nidzie. W Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rucianem - Nidzie w 2019 roku w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Powyższe dane oparte były z informacjami dostępnymi podczas sporządzania oświadczenia pochodzącymi z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej,
- procesu zarządzania ryzykiem oraz kontroli wewnętrznych.

8.4. Inspektor Ochrony Danych (IOD)

Inspektor Ochrony Danych (IOD) – został wyznaczony w związku ze zmianą przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. Do zadań inspektora ochrony danych należało:

1. Informowanie administratora, podmiotu przetwarzającego oraz pracowników, którzy przetwarzają dane osobowe, o obowiązkach spoczywających na nich na mocy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (zwanego dalej RODO) oraz innych przepisów Unii lub państw członkowskich o ochronie danych i doradzanie im w tej sprawie;
2. Monitorowanie przestrzegania RODO, innych przepisów Unii lub państw członkowskich o ochronie danych oraz polityk administratora lub podmiotu przetwarzającego w dziedzinie ochrony danych osobowych, w tym podział obowiązków, działania zwiększające świadomość, szkolenia personelu uczestniczącego w operacjach przetwarzania oraz powiązane z tym audyty;

- 6) **Zakładem Opieki Zdrowotnej** – w sprawie o wydawanie zaświadczeń o stanie zdrowia klientów, wydawanie decyzji o ubezpieczeniu zdrowotnym, wypełniania dokumentów dla osób ubiegających się o skierowanie do domów pomocy społecznej lub zakładów opiekuńczo-leczniczych, itp.
- 7) **Urzędy Skarbowe** - współpraca w zakresie egzekucji nienależnie pobranych zasiłków z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego, wymiana informacji.
- 8) **Szkoły, Przedszkola, Żłobki i Specjalny Ośrodek Szkolno-wychowawczy** – współpraca z pedagogami, a także dyrektorami szkół w sprawie podejmowania wspólnych działań w rodzinach dysfunkcyjnych, wymiana informacji o trudnej sytuacji domowej uczniów i potrzebie dożywiania w szkole w czasie trwania roku szkolnego.
- 9) **Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na przymusowe leczenie odwykowe.
- 10) **Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną** – w zakresie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z problemami w nauce i zachowaniu.
- 11) **Zakładem Karnym** – w zakresie podejmowania wszelkich działań wspierających proces reintegracji społecznej i zawodowej mającej na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób opuszczających zakłady karne. W minionym roku Ośrodek na drodze porozumienia z Zakładem Karnym w Rucianem - Nidzie korzystał z nieodpłatnej pracy więźniów. Skazani na co dzień wykonywali prace remontowe, konserwatorskie i porządkowe w obiektach ośrodka.
- 12) **z organizacjami pozarządowymi**, tj. Stowarzyszeniem Kobieta nie Plus, Federacją Bankó Żywności, Stowarzyszeniem „BETEL”, Stowarzyszeniem ADELFI i innymi – w zakresie koordynacji pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
- 13) **Zakładem Gospodarki Komunalnej** – w ramach realizacji prac społecznie użytecznych.
- 14) **Komornicy Sądów Rejonowych i Sądów Okręgowych z terenu całego kraju** – współpraca w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego, wymiana informacji.
- 15) **Wojewódzki Urząd Pracy, Wydział Polityki Społecznej, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** - współpraca w zakresie realizacji projektów konkursowych, współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2014-2020.

8.6. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 (FAED).

Pracownicy socjalni tut. Ośrodka włączyli się aktywnie w realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) 2014 - 2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (zwany FEAD), który polegał na udzielaniu osobom najuboższym pomocy żywnościowej w formie paczek. Pomocą taką mogły być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, i których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej po otrzymaniu skierowania od pracownika socjalnego. Organizacją realizującą zadanie w 2020 roku było Stowarzyszenie Kobieta na PLUS w Rucianem - Nidzie, które wydało produkty żywnościowe dla 700 osób, tj. 4500 paczek. W ramach działań wspierających zorganizowano dla około 60 osób warsztaty kulinarno - dietetyczne, rozdawano ulotki dotyczące zdrowego żywienia.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest prowadzony na bieżąco monitoring problemów społecznych występujących w mieście, analizy zgromadzonych danych i wskaźników, ale także diagnoza zasobów Ośrodka.

Niezbędne potrzeby Ośrodka na rok 2020:

1. zakup samochodu służbowego
2. remont generalny pomieszczeń znajdujących się na parterze Ośrodka
3. wygospodarowanie z zasobów lokalowych gminy sali konferencyjnej/ sali spotkań na potrzeby Ośrodka
4. zatrudnienie opiekunki osób starszych z uprawnieniami do prowadzenia specjalistycznych usług opiekuńczych

Opisany w sprawozdaniu katalog zadań realizowanych w 2020 roku będzie kontynuowany i na bieżąco modyfikowany.

Dyrektor Miejsko-Gminnego
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
w Rudzie Niższej
Monika Cwalińska